

Bijlage 1: Uitwerking van beleidsindicatoren in de beleidsagenda

Op basis van de hoofdoelen uit het Regeerakkoord

(de beleidsindicatoren voor Cultuur en Media zijn in ontwikkeling en volgen. De verwachting is dat deze bij begroting 2024 gereed zullen zijn.)

Toelichting op de beleidsindicatoren OWB

Om de voortgang op het bereiken van de drie hoofdoelen goed te volgen - een gezond en sterk fundament, ruimte geven aan divers talent en het vergroten van de maatschappelijke impact - zijn in deze bijlage acht beleidsindicatoren opgenomen, die inzicht geven in:

- de voortgang van de belangrijkste beleidsthema's voor elk van de drie hoofdoelen;
- de werking en directe resultaten die voortvloeien uit het onderzoeks- en wetenschapsbeleid;
- de daadwerkelijke trend in resultaten en daarom bij voorkeur jaarlijks beschikbaar zijn.

De maatregelen zijn beschreven aan de hand van investeringen of instrumenten (input) waarmee bijgedragen wordt aan de beoogde effecten (outcome) en impact. Voor een aantal beoogde effecten zijn de beleidsindicatoren nog niet volledig uitgewerkt in samenwerking met het veld. Deze volgen later. Het gaat hierbij om outcome als erkennen & waarderen, kennisveiligheid, grootschalige wetenschappelijke infrastructuur en wetenschapscommunicatie.

De indicatoren worden verduidelijkt met een korte inhoudelijke beschrijving en waar nodig aangevuld met informatie over de doorontwikkeling of afspraken hieromtrent.

1. Een sterke basis en hoge kwaliteit

PO/VO: Taal

Maatregel	Indicator
	Behaalde referentieniveaus Lezen eind PO
	Behaalde referentieniveaus Taalverzorging eind PO

PO/VO: Rekenen

Maatregel	Indicator
	Behaalde referentieniveaus Rekenen eind PO

PO/VO: Subsidie

Maatregel	Indicator
	Volgt

MBO: Algemeen

Maatregel	Indicator
	Tevredenheid mbo-studenten met de school
	Tevredenheid mbo-studenten met de opleiding

MBO: Kwaliteit van docenten die Nederlands en rekenen & beheersing van Nederlands en rekenen onder mbo-studenten

Maatregel	Indicator
Invulling eisen mbo-docenten basisvaardigheden en burgerschap; aantrekkelijke invulling vakken NL en Rekenen; speciale aandacht voor studenten met achterstanden	Aandeel gediplomeerde studenten dat het getoetste examenniveau heeft gehaald (cijfer 5,5 of hoger) voor Nederlands (CE en IE) en rekenen (eindcijfer) (uitgesplitst naar opleidingsniveau en examenniveau)

- **MBO:** Kwaliteit van het burgerschapsonderwijs wordt versterkt en daarmee wordt bijgedragen aan de algemene vorming en basis van de student, bijvoorbeeld door ondersteuning bij het versterken van maatschappelijke, sociale en kritische denkvaardigheden.

Maatregel	Indicator
Versterken kwaliteit docenten; herijken kwalificatie-eisen burgerschap; stimuleren MDT; in beeld brengen burgerschapscompetenties van studenten	Aandeel studenten dat de lessen burgerschap goed of heel goed (of slecht of heel slecht) vindt
	Beheersing burgerschapscompetenties mbo-studenten

- **MBO:** mbo wordt op het gebied van onderzoek en innovatie een volwaardige en gelijkwaardige partner in de onderzoeks- en kennisnetwerken.

Maatregel	Indicator
	Aandeel mbo-instellingen dat één of meerdere practoraten heeft

- **HO:** Gezond en sterk fundament

Maatregel	Indicator
Studentsucces (hbo & wo)	Student-stafratio
	Studententevredenheid onderwijskwaliteit
Studentenwelzijn (hbo & wo)	Sociale steun vanuit de onderwijsinstelling
	Hulp of advies ontvangen van iemand binnen jouw onderwijsinstelling
Beheersbaar maken van de internationale studentenstromen (wo)	Stroom internationale studenten: Absolute aantallen
	Stroom internationale studenten: groeicijfers EER en niet-EER studenten
	Onderwijsstaal NL/ENG bij opleidingen en trajecten
	Onderscheid NL, EER en niet-EER bij anderstalige opleidingen en trajecten

- **OWB:** Versterken van het fundament, ruimte bieden aan divers talent en vergroten van de maatschappelijk impact

Maatregel	Indicator
Matchingsregeling Horizon Europe met onder andere het doel om bij te dragen aan internationale positie van Nederlandse wetenschappers en kennisinstellingen	Deze indicator laat zien welk percentage van het budget van het Kaderprogramma Horizon Europe naar Nederland gaat (in totaal vanaf de start van het programma tot aan het meetmoment), en welke positie Nederland daarmee inneemt in de Top 10 van ontvangende landen.

- **OWB:** Versterking van het fundament en ruimte voor divers talent

Maatregel	Indicator
Sectorplannen die naast profilering en samenwerking gericht zijn op het verhogen van het aantal vaste contracten en hiermee het verlagen van de werkdruk.	Percentage wetenschappelijke personeel met vaste en langdurige en tijdelijke dienstverbanden (m.u.v. PhD-onderzoekers en medewerkers in hun proefperiode).

- **OWB:** Versterking van het fundament en ruimte voor divers talent

Maatregel	Indicator
Extra middelen voor Open Competitie om meer ruimte te creëren voor excellent en ongebonden onderzoek.	Honoreringspercentages NWO.

- **OWB:** Versterking van het fundament en ruimte voor divers talent

Maatregel	Indicator

Starters- en stimuleringsbeurzen om het ongebonden onderzoek te vergroten en de werkdruk te verlagen.	Aantallen, typen en omvang van de verstrekte starters- en stimuleringsbeurzen.
	Ervaren werkdruk in het wetenschappelijk onderwijs. Om inzicht te krijgen in de aantrekkelijkheid van het werk voert BZK i.s.m. CBS en ICTU periodiek een enquêteonderzoek uit, waarin wordt gevraagd hoeveel werkdruk respondenten ervaren (zeer weinig – zeer veel).

- **OWB:** Vergroten maatschappelijke impact en versterken van het fundament

Maatregel	Indicator
Investerings in Praktijkgericht onderzoek.	Personele ontwikkeling in hbo-sector.

- **OWB:** Vergroten van de maatschappelijke impact

Maatregel	Indicator
Investerings in (Regieorgaan) Open science voor meer open science.	Percentage Open Access wetenschappelijke kennis.

2. Iedereen Gelijke Kansen

- **PO/VO:** Gelijke kansen op ontwikkelen potentieel

Maatregel	Indicator
	De verschillen in positie leerjaar drie vo tussen groepen leerlingen
	De verschillen in behaalde opleiding tussen groepen leerlingen
	Thuiszitters
	De verschillen in positie leerjaar drie vo ten opzichte van het schooladvies (op- en afstroom) tussen groepen leerlingen
	De verschillen in behaald diploma op basis van behaald vo diploma (vmbo, havo, vwo) tussen groepen leerlingen

- **PO/VO:** Passend Onderwijs

Maatregel	Indicator
	Er wordt geput uit de monitor veiligheid en passend onderwijs. In plaats van tabellen en grafieken is afgesproken met de betrokken beleidsmedewerker om te verwijzen naar de monitor.

- **PO/VO:** Vrij & Veilig

Maatregel	Indicator
	Percentage leerlingen en personeel dat zich veilig voelt op of rond school
	Percentage leerlingen en personeel dat aangeeft te worden gepest
	Percentage leerlingen in po en vo naar LHBT (2022) dat aangeeft een incident meegemaakt te hebben

	Percentage leerlingen en personeel dat aangeeft te zijn gediscrimineerd
--	---

- **Programma Maatschappelijke Diensttijd**

Maatregel	Indicator
	Percentage jongeren dat iets doet voor een ander en/of de samenleving
	Percentage jongeren dat hun talenten ontwikkelt
	Percentage jongeren dat tijdens hun MDT mensen buiten hun eigen leefwereld ontmoet
	Landelijke dekking van MDT
	Tevredenheid van jongeren
	Aanbod en vraag van MDT-trajecten

- **MBO:** De begeleiding in het onderwijs en bij de stap van school naar werk wordt versterkt (m.n. voor niveau 2 studenten). De stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters wordt afgeremd en omgebogen.

Maatregel	Indicator
	De aantallen nieuwe voortijdig schoolverlaters per jaar
	Aandeel uitstromers uit entree-opleidingen en niveau 2-opleidingen dat een jaar na afstuderen werk heeft

- **MBO:** We faciliteren vmbo, mbo en hbo-scholen om zorg te dragen voor een naadloze aansluiting wanneer studenten verwant doorstromen naar opleidingen voor (regionale) tekortsectoren. Het volgen van beroepsonderwijs is een positieve keuze. Er ontstaat maatschappelijke herwaardering voor het beroepsonderwijs.

Maatregel	Indicator
	Eerstejaarssucces in het mbo (startersresultaat)
	Eerstejaarssucces in het hbo (startersresultaat)

- **MBO:** Het mbo draagt bij aan het verminderen van laaggeletterdheid, door te investeren in scholingsprogramma's voor laaggeletterden.

Maatregel	Indicator
	Deelname aan onderwijsaanbod voor laaggeletterden

- **MBO:** Studenten in het mbo krijgen een kwalitatief goede stageplek of leerbaan die aansluit bij de opleiding en ontwikkelingsbehoefte van de student. We bannen stagediscriminatie uit en studenten krijgen een passende vergoeding.

Maatregel	Indicator
beleid per instelling over en het voorkomen en tegengaan van stagediscriminatie; handelingsperspectief van onderwijsprofessionals; meldpunt voor stagediscriminatie	Aandeel studenten dat moeite had om een stage/leerwerkplek te vinden naar achtergrondkenmerken

- **MBO:** Aandeel BOL- en BBL-studenten dat positief is over de begeleiding van de school en van het leerbedrijf tijdens de stage/bpv

Maatregel	Indicator
	Aandeel BOL- en BBL-studenten dat positief is over de begeleiding van de school en van het leerbedrijf tijdens de stage/bpv

- **HO&S :** Studieschuld per cohort (alle studenten en alleen studenten met een schuld)

Maatregel	Indicator
Herinvoering basisbeurs en verruimen aanvullende beurs	Studieschuld per cohort

- **HO&S :** (niet) gebruik aanvullende studiebeurzen

Maatregel	Indicator
Maatregelen verlagen niet-gebruik studiebeurzen	(niet) gebruik aanvullende studiebeurzen

- **HO&S :** Aandeel directe en indirecte doorstroom van havo-, vwo- en mbo bol- gediplomeerden naar het hoger onderwijs

Maatregel	Indicator
Studiefinanciering in brede zin	Doorstroom hoger onderwijs

- **HO&S :** Aandeel directe en indirecte doorstroom van vmbo gediplomeerden naar het mbo

Maatregel	Indicator
Studiefinanciering in brede zin	Doorstroom mbo onderwijs

3. Lerarenstrategie

- **PO/VO:** Verminderen van de personeelstekorten op de arbeidsmarkt

Maatregel	Indicator
	Omvang tekorten leraren en schoolleiders in het po en vo
	Het aantal personen dat werkzaam is in het po, vo en mbo
	Het aandeel voltijdseenheden (fte's) in het po, vo en mbo
	Aandeel leraren in een kleine, grote of voltijd baan in het po, vo en mbo
	Gemiddelde deeltijdfactor leraren in po, vo en mbo
	Instroom in de lerarenopleidingen
	Aantal mensen dat opgeleid wordt tot leraar of schoolleider via een traject/subsidie.
	Aantal operationele regio's en het percentage scholen op schoolbesturen dat onderdeel is van een regio

- **PO/VO:** Verbeteren van de aantrekkelijkheid van beroepen

Maatregel	Indicator
	Niveau van de gemiddelde beloning van leraren per maand
	Aandeel vaste contracten leraren
	Aandeel vaste contracten (inclusief tijdelijk met uitzicht op vast) onder startende leraren
	De mate van werkdruk die leraren ervaren

- **PO/VO:** Versterken van de kwaliteit van de lerarenopleiding

Maatregel	Indicator
	Het percentage studenten dat wordt opgeleid via Samen Opleiden en Professionaliseren
	Tevredenheid onder studenten naar type lerarenopleidingen (PABO, tweedegraads opleidingen, universitaire lerarenopleidingen)

	Studenten dat uitvalt na het eerste jaar in de lerarenopleiding
	Studenten dat uitstroomt met diploma

- **MBO:** Werken in het mbo is aantrekkelijk is en uitval van startend onderwijspersoneel vermindert. Er zijn voor hen voldoende mogelijkheden zich te ontwikkelen en professionaliseren.

Maatregel	Indicator
	Aandeel docenten dat is ingeschaald in de LC- of LD-schaal, uitgesplitst naar leeftijd
	Het aandeel docenten of instructeurs dat in de eerste drie werkjaren in het mbo weer uitstroomt

4. Gezonde arbeidsmarkt

- **MBO:** Algemeen

Maatregel	Indicator
	Aandeel mbo-uitstromers met werk een jaar na afstuderen, per sector
	Tevredenheid leerbedrijven met beroepsvaardigheden van werknemers uit het mbo
	Tevredenheid leerbedrijven met vakkennis van werknemers uit het mbo

- **MBO:** Studenten maken weloverwogen keuze voor een opleiding richting een kansrijk beroep. De opleiding biedt hen perspectief op een duurzame plek en op bestaanszekerheid. Bij- en omscholingsmogelijkheden via het mbo worden geboden door publieke en private mbo-opleiders.

Maatregel	Indicator
	Instream (aandeel) studenten in opleidingen die opleiden voor het oplossen van maatschappelijke uitdagingen in de sectoren woningbouw, zorg, onderwijs, klimaat en energie, veiligheid en kinderopvang, uitgesplitst naar nieuwe inschrijvingen en switches

- **MBO:** We verbeteren het studentenwelzijn en versterken de (integrale) veiligheid op scholen en leerbedrijven.

Maatregel	Indicator
	Oordeel mbo-studenten over hun welzijn
	Aandeel mbo-studenten dat zich veilig voelt op school
	Aandeel mbo-studenten dat zich veilig voelt tijdens de bpv

- **MBO:** bij - en omscholen van werkenden en werkzoekenden voor de maatschappelijke opgaven. Werkgevers en mbo-scholen maken hier samen afspraken over, in het kader van samenwerking in de LLO-Katalysator en met benutting van de subsidieregeling praktijkleren.

Maatregel	Indicator
	Het aantal studenten dat een opleiding volgt voor bij- of omscholing (instromers van 25 jaar en ouder), uitgesplitst naar sector
	Het aantal studenten dat hun diploma haalt via de BBL, waaronder zij-instromers (geïdentificeerd o.b.v. leeftijd 25+) en de overstappers vanuit de BOL

▪ **HO:** Aanpak opleiden vakmensen

Maatregel	Indicator
Investeren in hbo-opleidingen die opleiden voor tekortsectoren (hbo)	Aantal duale trajecten in de tekortsectoren gezondheidszorg, onderwijs en bètatechniek
	Aantal studenten in duale trajecten in de tekortsectoren gezondheidszorg, onderwijs en bètatechniek
	Instroom de tekortsectoren gezondheidszorg, onderwijs en bètatechniek
	Uitval in de tekortsectoren gezondheidszorg, onderwijs en bètatechniek
	Switch in de tekortsectoren gezondheidszorg, onderwijs en bètatechniek
	Gediplomeerden in de tekortsectoren gezondheidszorg, onderwijs en bètatechniek

▪ **Emancipatie:** Arbeidsparticipatie

Maatregel	Indicator
	Netto arbeidsparticipatie
	Netto arbeidsparticipatie van vrouwen met thuiswonende kinderen
	Economische zelfstandigheid naar geslacht
	Economische zelfstandigheid naar geslacht en onderwijsniveau
	Financiële onafhankelijkheid naar geslacht
	Financiële onafhankelijkheid naar geslacht en onderwijsniveau

▪ **Emancipatie:** Arbeidsduur

Maatregel	Indicator
	Wekelijkse arbeidsduur van werkzame personen naar geslacht en onderwijsniveau
	Wekelijkse arbeidsduur van werkzame personen naar geslacht en herkomst
	Gevolgen komst eerste kind voor arbeidsduur
	Onderbenutte deeltijdwerkers

▪ **Emancipatie:** Onderwijs- en beroepssegregatie

Maatregel	Indicator
	Segregatie-index onderwijsvolgenden
	Instroom mbo bètatechniek ¹
	Doorstroom naar technische beroepen
	Ongecorrigeerde loonkloof bij overheid
	Gecorrigeerde loonkloof bij overheid
	Gecorrigeerde loonkloof bij bedrijfsleven

▪ **Emancipatie:** Genderdiversiteit aan de top

Maatregel	Indicator
	Vrouwen naar de top: publieke sector
	Vrouwen naar de top: private sector ²

¹ CBS moet nog toegang krijgen tot de data om deze indicator te ontwikkelen. Data is afkomstig van DUO.

² I.v.m. de inwerkingtreding van de nieuwe topvrouwenwet in 2022 wordt de eerste rapportage pas eind 2023 verwacht (via het SER Diversiteitsportaal). Met Prinsjesdag 2023 zijn er nog geen actuele cijfers voor deze indicator.

- **Emancipatie:** Vrouwen in de wetenschap

Maatregel	Indicator
	Aandeel vrouwelijke docenten en hoogleraren op de universiteiten over de tijd
	Aandeel vrouwelijke docenten en hoogleraren op de universiteiten naar leeftijd

5. Sociale veiligheid en gelijke behandeling³

- **Emancipatie:** Sociale veiligheid in het onderwijs

Maatregel	Indicator
	Percentage PO scholen dat preventief beleid voert voor lhbt acceptatie
	Percentage VO scholen dat preventief beleid voert voor lhbt acceptatie
	LHBT-acceptatie door leerlingen VO
	Bevriend willen zijn met lesbisch/homoseksuele en transgender mensen in VO door leerlingen
	Open kunnen zijn over geaardheid zijn in VO door leerlingen
	Gevoel van veiligheid onder lhbt leerlingen VO

- **Emancipatie:** Sociale acceptatie van lhbt personen

Maatregel	Indicator
	Sociale acceptatie van homoseksuele, lesbische en biseksuele personen
	Sociale acceptatie van transgender personen

- **OWB:** Ruimte bieden aan divers talent

Maatregel	Indicator
Faciliteren van programma gericht op verbetering van sociale veiligheid i.c.m. maatregelen gericht op vaste aanstellingen (bijv. sectorplannen)	Percentage studenten en medewerkers dat aangeeft zich veilig te voelen binnen de instelling.

6. Herstel, vernieuwing en groei van de culturele en creatieve sector

Maatregel	Indicator
	Volgt

7. Versterking van het lokale en landelijke medialandschap

Maatregel	Indicator
	Volgt

³ In aanvulling op de emancipatiebeleidsindicatoren die onder de OCW-brede beleidsprioriteiten vallen (en in deze bijlage vermeld staan), worden nog meer nieuwe beleidsindicatoren voor emancipatie geïntroduceerd met Prinsjesdag die passen bij de doelen in de Emancipatienota - mede op verzoek van motie Westerveld/Mutluer. Deze zullen geplaatst worden op de Emancipatiepagina op OCWinCijfers.nl.

Bijlage 2: Ontsluiting van beleidsindicatoren op www.ocwincijfers.nl

Bij het onderdeel 'begroten en verantwoorden' ⁴(<https://www.ocwincijfers.nl/begroten-en-verantwoorden>) (NB dit onderdeel wordt vernieuwd en werkt vanaf begin juni 2023) kunt u op drie niveaus informatie raadplegen:

1. Totaaloverzicht over de zeven hoofddoelen van de beleidsagenda voor het begrotingsjaar 2024 met daaronder een uitwerking per subdoel;
2. Per beleidsterrein een totaaloverzicht van de subdoelen waaraan vanuit de sector wordt bijgedragen aan de hoofdoelen uit de beleidsagenda;
3. Per beleidsterrein een set aan onderliggende beleidsindicatoren corresponderend met de hoofd- en subdoelen (*volgt vanaf Prinsjesdag 2023*).

⁴ Website is in ontwikkeling, formuleringen kunnen nog wijzigen.